Brønshøj Kirkemose som offentlig Park

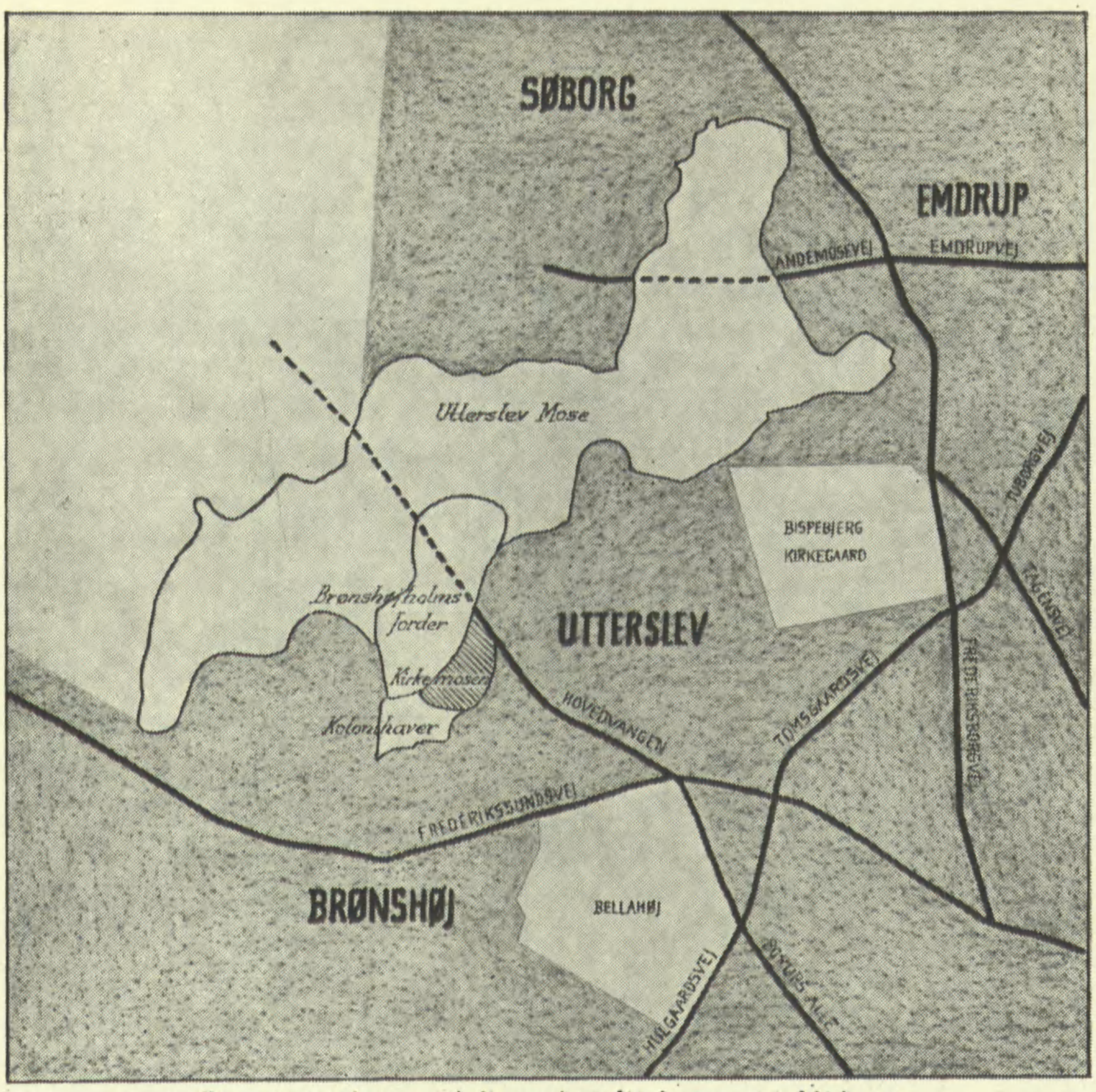
Det er sikkert ikke tilfældigt, at netop Brønshøj-Utterslevkvarteret i København er vokset usædvanlig stærkt i de senere Aar, idet netop denne Bydel har særlig gode naturlige Betingelser for Skabelsen af saadanne Naturparkarealer, som er af saa stor rekreativ Betydning for en Storbys Befolkning. Københavns Kommune har da ogsaa i en Aarrække haft Opmærksomheden henvendt paa, at de store Arealer Utterslev Mose, Brønshøj Kirkemose og Brønshøjholms Jorder maatte reserveres til

Parti fra Brønshøj Kirkemose. Gangstien fører ind imellem nogle af de gamle Træer, som blev bevaret i den sydlige Del af Anlæget.

dette Formaal. Et kommunalt Udvalg, som havde Sagen til Behandling, afgav i 1931 en Betænkning angaaende den fremtidige Anvendelse af disse Arealer, og de Retningslinier, som blev angivet i denne Betænkning, er siden blevet fulgt.

Medens Utterslev Mose har tilhørt Københavns Kommune i umindelig Tid som et Led i Byens Vandvæsen, saa er det kun faa Aar siden, at Brønshøj Kirkemose blev sikret til Parkanlæg. Størstedelen var indtil da i privat Eje; men efter at Bebyggelsen var begyndt at indkredse den landlige Idyl, som Kirkemosen i mange Aar havde været, og en af Mosens Ejere havde paabegyndt en delvis Opfyldning langs Hovedvangen for at frembringe Byggegrunde, gjorde Københavns Kommune i 1933 Skridt til Erhvervelse af Kirkemosen. Det meste af Arealet ejedes af et Isværk, som

Situationsplan med Brønshøj Kirkemose i Midten.

foretog Isning i Mosen. Isværkets Areal købtes i November 1933 af Kommunen, og efterhaanden erhvervedes hele Arealet – ialt ca. 5 ha. Dette Køb tiltraadtes af Borgerrepræsentationen 1. Februar 1934, og i November samme Aar overtoges Arealet af Stadsingeniørens Direktorat, som skulde foretage det videre fornødne ved Anlæg og Administration af den fremtidige Park.

Uden for selve Kirkemosen, men i Tilslutning til denne, er anlagt en permanent Havekoloni med Randplantning, og denne Koloni indgaar saaledes som et Led i Parken.

Efter at Stadsingeniørens Direktorat havde overtaget Kirkemosen, henlaa den i 3 Aar, uden at væsentlige Ændringer fandt Sted udover, at nogle skæmmende Skure blev nedrevet efter Overtagelsen; men efter Fremkomsten af Lov af 1. Maj 1937 om Beskæftigelse af arbejdsløse blev den endelige Udformning til offentlig Park iværksat som Nødhjælpsarbejde, idet en Stab af arbejdsløse var beskæftiget i Tiden fra 11. November 1937 til 31. Maj 1938 under Ledelse af en Gartnerformand.

Parkarealet er 5,19 ha stort, deraf udgør det istandsatte Areal Syd og Øst for Søen 2,13 ha, Resten er Vandareal. Terrænet henlaa ved Arbejdets Paabegyndelse i en højst utiltalende Stand efter den uregelmæssige Opfyldning og Henkastning af en hel Del Affald. I Vintertiden foretoges et betydeligt Reguleringsarbejde, idet der flyttedes ca. 8500 m^3 Fyld og ca. 2000 m^3 Muldjord. Søbredden langs det istandsatte Areal blev reguleret, og Faskiner anbragtes langs en Del af Kanten, medens Sivbevoksningen, hvor det var muligt, blev bevaret. En ca. 500 m lang Gangsti blev anlagt gennem Parken, saaledes at den forbinder Brønshøjholms Allés Forlængelse med Hovedvangen ved Mosebakken. Endvidere blev lagt ca. 400 lb. m Drænledning

Et andet Billede fra Brønshøj Kirkemose.
Bemærk den naturlige Siv- og Pilebevoksning ved Søbredden. Gangstien er anlagt langs med Villahaverne i Baggrunden.

med Samleledninger til Søen. En Del af den gamle Beplantning – nogle fritstaaende Træer mod Syd og Pilebevoksning ved Søbredden – ryddedes, medens den Del, som var af Værdi for det fremtidige Parkanlæg, blev bevaret, ligesom der plantedes en Del nye Træer og Buske i spredte Grupper. Der anvendtes følgende Arter: Ask, Eg, Graapoppel, Rødel og Pil. Iøvrigt udlagdes hele Arealet med Græs.

Et Bindingsværkshus, som havde ligget Øst for Søen fra den Tid, da Arealet var i Isværkets Besiddelse, blev nu flyttet til en mindre synlig Plads Syd for Søen og indrettet som Folke- og Redskabshus.

Der opstilledes en Del Bænke i Parken.

Hele Arbejdet med Anlæg af Park i Brønshøj Kirkemose har kostet 82.400 Kr.

Det Arbejde, som her er paabegyndt, er det Hensigten at fortsætte i de kommende Aar i Utterslev Mose og paa Brønshøjholms Jorder, saaledes at der i Løbet af faa Aar i selve Storbyen vil være skabt et samlet Parkomraade paa ca. 200 ha – en Naturpark, som er enestaaende baade paa Grund af sin Størrelse, sin Skønhed og sit rige Fugleliv.

Helge Degnbol.